



VRHOVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Evidenčna številka: VS00004140

Datum odločbe: 13.09.2017

Opravična številka II.stopnje: Sodba UPRS I U 54/2016

Senat: dr. Erik Kerševan (preds.), Marko Prijatelj (poroč.), Borivoj Rozman

Področje: DAVKI - UPRAVNI SPOR

Institut: davki - pravica ali obveznost ni izražena v denarni vrednosti - presoja pravilnosti postopka izdaje upravnega akta - nedovoljen revizijski razlog - dovoljenost revizije - zelo hude posledice

Zveza: ZUS-1 člen 83, 83/2-1, 83/2-2, 83/2-3. ZUP člen 125. ZUstS člen 44 do 48

Jedro

Po ustaljeni praksi Vrhovnega sodišča v sporu o dopustnosti pravnega sredstva (v obravnavani zadevi odprave odločbe po 43. do 48. členu ZUstS), za kar gre v obravnavani zadevi, pravica ali obveznost stranke ni izražena v denarni vrednosti.

Presoja pravilnosti postopka izdaje upravnega akta po ZUP pa glede na 85. člen ZUS-1 ni dovoljen revizijski razlog.

Na vprašanje učinkovanja odločb Ustavnega sodišča RS na pravnomočno rešena pravna razmerja je jasno odgovorjeno že z določbo 44. člena ZUstS (ki določa, da se zakon ali del zakona, ki ga je ustavno sodišče razveljavilo, ne uporablja za razmerja, nastala pred dnem, ko je razveljavitev začela učinkovati, če do tega dne o njih ni bilo pravnomočno odločeno) in sodno prakso (tudi Ustavnega sodišča RS, npr. Up-624/11 z dne 3. 7. 2014).

Izrek

I. Revizija se zavrže.

II. Tožeča stranka sama trpi svoje stroške revizijskega postopka.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je na podlagi prvega odstavka 63. člena Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju

ZUS-1) zavrnilo tožbo tožeče stranke (v nadaljevanju revidentke) zoper sklep Ministrstva za finance, št. DT-499-130/2015-4 z dne 3. 12. 2015. S tem sklepom je tožena stranka zavrгла revidentkino pritožbo zaradi molka organa prve stopnje glede zahteve za odpravo odločbe Davčnega urada Koper, št. DT 42270/340/2013-1 z dne 20. 6. 2013, po 43. do 48. členu Zakona o ustavnem sodišču (v nadaljevanju ZUstS).

2. Zoper izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje je revidentka vložila revizijo. Njeno dovoljenost utemeljuje s sklicevanjem na 1. in 2. točko drugega odstavka 83. člena ZUS-1, smiselno pa tudi s sklicevanjem na 3. točko drugega odstavka 83. člena ZUS-1. Uveljavlja revizijska razloga zmotne uporabe materialnega prava in bistvenih kršitev določb postopka v upravnem sporu po prvem odstavku 85. člena ZUS-1.

K I. točki izreka:

3. Revizija ni dovoljena.

4. Po drugem odstavku 83. člena ZUS-1 je revizija dovoljena, če je izpolnjen eden izmed tam navedenih pogojev. Po ustaljeni upravnosodni praksi Vrhovnega sodišča je tako trditveno kot dokazno breme o njihovem izpolnjevanju na strani revidentke, saj revizije po uradni dolžnosti ni mogoče dovoliti.

5. Revizija ne izpolnjuje vrednostnega pogoja iz 1. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1. Po tej določbi je revizija dovoljena le, če gre za spor, v katerem je pravica ali obveznost stranke izražena v denarni vrednosti, vrednost izpodbijanega dela pa presega 20.000 EUR. Po ustaljeni praksi Vrhovnega sodišča v sporu o dopustnosti pravnega sredstva (v obravnavani zadevi odprave odločbe po 43. do 48. členu Zakona o ustavnem sodišču, v nadaljevanju ZUstS), za kar gre v obravnavani zadevi, pravica ali obveznost stranke ni izražena v denarni vrednosti (npr. sklepi Vrhovnega sodišča X Ips 207/2016 z dne 7. 9. 2016, X Ips 166/2015 z dne 21. 5. 2015, X Ips 228/2014 z dne 3. 7. 2014, X Ips 130/2013 z dne 5. 2. 2014).

6. Po 2. točki drugega odstavka 83. člena ZUS-1 je revizija dovoljena, če gre po vsebini zadeve za odločitev o pomembnem pravnem vprašanju, o katerem Vrhovno sodišče še ni odločalo. Na kakšen način mora biti pomembno pravno vprašanje izpostavljeno, da se lahko upošteva kot izpolnjevanje omenjenega pogoja, izhaja iz ustaljene prakse Vrhovnega sodišča.¹

7. Revidentka v smislu dovoljenosti revizije po tej točki navaja, da izpodbijana sodba sodišča prve stopnje odstopa od sodne prakse Vrhovnega sodišča glede vprašanja, kdaj je bil začet postopek na zahtevo stranke glede določenega zahtevka in mora zato upravni organ o zahtevku odločiti. S tem ko je upravni organ v postopku odločanja o obnovi postopka odločal tudi o zahtevi za odpravo akta po 43. do 48. členu ZUstS, je po mnenju revidentke že opravil dejanje, po katerem je v skladu z 125. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju ZUP) treba šteti, da je upravni postopek uveden.

8. Iz dejanskega stanja obravnavane zadeve, kot sta ga ugotovila davčni organ in sodišče prve stopnje, izhaja, da je revidentka vložila le dve zahtevi, in sicer predlog za obnovo postopka in predlog za odpravo odločbe po nadzorstveni pravici. Po dokazni oceni sodišča prve stopnje, na katero je Vrhovno sodišče vezano, je bilo odločeno o vseh revidentkinih zahtevkih, zato izpostavljeno vprašanje ne more biti pomembno v smislu 2. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1. Poleg tega želi revidentka v revizijskem postopku doseči presojo vprašanja, ali je bil upravni postopek po 125. členu Zakonu o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju ZUP) začet. Presoja pravilnosti postopka izdaje upravnega akta po ZUP pa glede na 85. člen ZUS-1 ni dovoljen revizijski razlog. Že zato izpostavljeno vprašanje ne more biti pomembno pravno vprašanje v smislu 2. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1.

9. Revidentka kot pomembno navaja tudi vprašanje procesnih možnosti stranke, ki je zaupala v pravo in zato ni vložila pravnega sredstva zoper upravno odločbo, nato pa je po pravnomočnosti sodne ali upravne odločbe izvedela, da je bil predpis, na katerem ta pravnomočna odločba temelji, v nasprotju z Ustavo, ker je o tem sprejeta ugotovitvena odločba. Navaja, da je to vprašanje povezano z vprašanjem enakosti obravnavanja subjektov, ki so zaupali v pravo in zato niso vlagali sredstev ter je nastopila pravnomočnost, v primerjavi s subjekti, ki tega zaupanja niso imeli in so vlagali pravna sredstva. Zaradi že navedenega v 8. točki tega sklepa (da je bilo glede na dejansko stanje zadeve odločeno o vseh revidentkinih zahtevkih) tudi to vprašanje ne more biti pomembno v smislu 2. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1, saj ni zahtevka, o katerem bi moral davčni organ odločiti.

10. Ob tem pa Vrhovno sodišče pripominja, da 46. člen ZUstS daje stranki zahtevek za odpravo akta, vendar pogoji tega člena v obravnavani zadevi ne morejo biti izpolnjeni. Iz prvega odstavka 46. člena ZUstS izhaja, da je predpostavka za takšen zahtevek (spremembo ali odpravo posamičnega akta) odprava podzakonskega predpisa oziroma splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil. V obravnavani zadevi pa ni bil odpravljen podzakonski predpis oziroma splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, na podlagi katerega naj bi nastale zatrjevane škodljive posledice. Z odločbo Ustavnega sodišča RS, št. U-I-125/14-17 z dne 19. 2. 2015, na katero se revidentka sklicuje, je bil obravnavan zakon, ne pa podzakonski predpis oziroma splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil. To pa pomeni, da niso izpolnjene temeljne predpostavke, da bi se revidentkina zahteva, tudi če bi bila podana ločeno od drugih dveh zahtevkov, obravnavala po 46. členu ZUstS. Enako razlago je Vrhovno sodišče sprejelo že v več sodbah (I Up 145/2005 z dne 7. 4. 2005, I Up 690/2004 z dne 31. 3. 2005, X Ips 1226/2006 z dne 14. 11. 2007).

11. Revidentka v reviziji navaja, da obstoj neustavne odločbe o plačilu davka zanjo pomeni škodljivo posledico. Tudi če s tem smiselno uveljavlja dovoljenost revizije po 3. točki drugega odstavka 83. člena ZUS-1, pa ji Vrhovno sodišče pojasnjuje, da je trditveno in dokazno breme o obstoju zelo hudih posledic na strani revidentke, ki mora navesti, kakšne posledice ima zanj izpodbijana odločitev, in tudi konkretne razloge, zaradi katerih so posledice zanjo zelo hude, ter vse to tudi izkazati. Samo s pavšalnimi navedbami, da ima izpodbijana odločba zanjo škodljive posledice, revidentka ni omogočila preizkusa, ali so te posledice podane. Glede na navedeno tudi ni izpolnjen pogoj za dovoljenost revizije po 3. točki drugega odstavka 83. člena ZUS-1.

12. Ker niso izkazani pogoji iz 1., 2. in 3. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1, je Vrhovno sodišče revizijo zavrglo kot nedovoljeno na podlagi 89. člena ZUS-1.

K II. točki izreka:

13. Revidentka z revizijo ni uspela, zato sama trpi svoje stroške revizijskega postopka (prvi odstavek 165. člena in prvi odstavek 154. člena Zakona o pravdnem postopku v zvezi s prvim odstavkom 22. člena ZUS-1).

¹ Primerjaj sklepe Vrhovnega sodišča RS X Ips 286/2008 z dne 19. 6. 2008, X Ips 189/2009 z dne 4. 6. 2009, X Ips 423/2012 z dne 29. 11. 2012 in X Ips 302/2013 z dne 13. 2. 2014.

Datum zadnje spremembe: 12.07.2018